

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-06-000 453
Бања Лука, 18.01.2008. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Дарка Осмића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Петра Бајића као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Б. Б. из Б. Л., кога заступа С. Т., адвокат из Б. Л., против тужене Р. С., В. Р. С., коју заступа В. п. В. Р. С., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Бањој Луци Ж-563/05 од 27.2.2006. године, на сједници одражној 18.01.2008. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број Рс-937/02 од 11.7.2005. године обавезана је тужена Р. С., В. Р. С. да тужиоцу Б. Б. из Б. Л. плати: на име топлог obroка за период од 5.7.1999. године до 28.2.2002. године износ од 958,12 КМ са законском затезном каматом почев од 5.7.2002. године до исплате; на име регреса за коришћење годишњег одмора за 2001. годину у износу од 204,00 КМ са законском затезном каматом почев од 5.7.2002. године до исплате, уз накнаду трошкова спора у износу од 60,00 КМ са законском затезном каматом почев од 11.7.2005. године до исплате, све у року од 15 дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења (став 1.). Дио тужбеног захтјева који се односи на исплату накнаде трошкова превоза, трошкова топлог obroка, борачког додатка, новчаних средстава за обезбјеђење зимнице и огрева те накнаде за увећане трошкове становања, са обрачунатом законском затезном каматом од доспјелости сваког појединачног износа до дана подношења тужбе као и захтјев занакнаду трошкова спора преко досуђених износа, одбија се као неоснован (став 2.).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број Ж-563/05 од 27.2.2006. године жалба тужене је дјелимично уважена, првостепена пресуда укинута у дијелу којом је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде топлог obroка за период од 5.7.1999. до 5.7.2001. године плати износ од 651,34 КМ са законском затезном каматом на овај износ почев од 5.7.2002. године до исплате и у том дијелу тужба се одбацује као неблагоприятна (став 1.). Жалба тужиоца и тужене се одбијају и првостепена пресуда потврђује у досуђујућем дијелу заплаћање накнаде на име топлог obroка за период од 5.7.2001. до 28.2.2002. године у износу од 275,08 КМ и на име накнаде регреса за коришћење годишњег одмора за 2001. годину у износу од 204,00 КМ (став 2.). Жалба

тужиоца се дјелимично уважава преиначава се побијана првостепена пресуда у дијелу одлуке о законској затезној камати тако што се иста досуђује на износ накнаде топлог obroка од 275,08 КМ (за сваки појединачни мјесечни износ садржан у укупном износу), почев од 1. у мјесецу за претходни мјесец, по стопи прописаној законом о висини стопе затезне камате и на износ накнаде регреса за коришћење годишњег одмора у износу од 204,00 КМ почев од 1.1.2002. године до исплате по стопи прописаној законом о висини стопе затезне камате (став 2.). У преосталом одбијајућем дијелу првостепена пресуда у односу на накнаду по основу топлог obroка преко досуђеног износа, а затим на накнаду на име превоза, накнаду за увећање трошкова становања, као и средстава за обезбјеђење зимнице, огрева и накнаде трошкова спора преко досуђених износа, се потврђује (став 3.). Поводом жалбе тужене првостепена пресуда се укида у односу на захтјев за плаћање накнаде по основу борачког додатка и тужба тужиоца у овом дијелу одбацује (став 4.).

Тужилац ревизијом побија другостепену пресуду у дијелу којом је његова жалба одбијена и потврђена првостепена пресуда и у дијелу у којем је укинута првостепена пресуда и тужба одбачена као неблагоприятна, због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се у том дијелу ревизија уважи, преиначи другостепена пресуда тако што ће се жалба тужиоца уважити, преиначити првостепена пресуда у одбијајућем дијелу и у дијелу у којем је укинута првостепена пресуда и тужба одбачена, те тужену обавезати да тужиоцу плати износе који се у том дијелу захтјевом траже.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

У тужби тужилац захтјевом тражи да му тужена за период од 5.7.1999. до 28.2.2002. године накнади: 1. на име топлог obroка; 2. на име одвојеног живота; 3. на име превоза; 4. на име трошкова становања, накнаде на име огрева и зимнице те борачког додатка, укупно 42.967,69 КМ, све са законском затезном каматом од доспјелости сваког новчаног износа до исплате.

Првостепени суд налази основаним тужбени захтјев на име плаћање накнаде топлог obroка за период од 5.7.1999. до 28.8.2002. године у укупном износу од 958,12 КМ, са законском затезном каматом од 5.7.2002. године као и захтјев за плаћање накнаде на име регреса за коришћење годишњег одмора за 2001. годину у износу од 204,00 КМ, са законском затезном каматом од наведеног дана до исплате, јер да се ради о новачном потраживању у којем случају је застарни рок од три године рачунајући овај рок од доспјелости појединачних износа до дана подношења тужбе 5.7.2002. године, док у односу на тужбени захтјев за плаћање накнаде трошкова превоза, трошкова топлог obroка, борачког додатка, средстава за обезбјеђење зимнице, огрева и накнаде за увећање трошкова становања са обрачунатом каматом од доспјелог појединачног износа па до дана подношења тужбе, првостепеним суд налази неоснованим тужбени захтјев из разлога што тужилац није доказао основаност овог захтјева, а и да тужена није обезбједила средства за ову намјену нити је осталим радницима исплатила новчана средства за ову намјену. Даље првостепени суд налази да се плаћање накнаде на име борачког додатка по

одредбама Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца обезбјеђују у буџету Р. С. за ту намјену, па како је неспорно да средства за ту намјену нису обезбјеђена у буџету Р. С., то да ни тужилац нема право на плаћање овог износа, јер би њеном исплатом био у повољнијем положају у односу на друге раднике који путем суда нису тражили њихово плаћање.

Чињенична утврђења првостепеног суда усваја и другостепени суд али не и његов правни закључак, да је тужба благовремена у односу на потраживање накнаде на име топлог оброка доспјелог до 5.7.2001. године будући да је тужба у овом спору поднесена 5.7.2002. године у којем случају тужба тужиоца је одбачена као неблаговремена, јер да је протекао рок од 1 године прописан одредбом члана 105. Закона о раду, а не рок од 3 године прописан Законом о облигационим односима. Стога је другостепени суд жалбу тужене уважио укинуо првостепену пресуду и тужбу одбацио у односу на досуђено потраживање накнаде на име топлог оброка и накнаде регреса за коришћење годишњег одмора доспјелих до 5.7.2001. године, а преиначију првостепену пресуду у односу на камате на сваки мјесечни износ досуђене накнаде тако што је тужиоцу досуђена камата на сваки доспјели мјесечни износ почев од првог у мјесецу за протекли мјесец по стопи прописаној Законом о висини стопе затезне камате, док је за потраживање тужиоца на име увећање трошкова становања, трошкова превоза, зимнице и огрева, жалбу тужиоца одбио и потврдио првостепену пресуду, из разлога што тужилац током поступка у смислу одредбе члана 7. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 58/03. до 63/07, у даљем тексту: ЗПП) није пружио доказе која је висина потраживања по наведеним основама.

Правилна је побијана пресуда али не из разлога које је у образложењу те пресуде дао другостепени суд.

Наиме, према одредби члана 12. став 1. Закона о војсци ("Сл. гласник РС", бр. 31/96, 22/97, 46/01 и 33/04, у даљем тексту: Закон о војсци) који је био на снази у вријеме за које тужилац захтјевом тражи плаћање накнаде по основу радног односа (топлог оброка, регреса за коришћење годишњег одмора, зимнице, трошкова превоза, становања и др. за период од 1999. до 2002. године), лица на служби у Војсци су војна лица и радници у Војсци, а према одредби чл.121. тог закона за рјешавање о правним односима по основу службе у В. Р. С. одређена је управна надлежност па и акти донесени од војних органа из основа радно-правних односа (накнада топлог оброка, регреса за коришћење годишњег одмора и др.), представљају управне акте у смислу одредбе чл.7. ст.2. Закона о управним споровима ("Сл. гласник РС", бр. 12/94) који је био на снази у спорном периоду (идентичну одредбу садржи и Закон о управним споровима - "Сл. гласник РС", бр. 108/05) који је сада у примјени у Р.С..

Да је то тако, произилази из чл.14. и 20. Закона о војним судовима ("Сл. гласник РС", бр. 27/93 и 8/96) по којима у судску надлежност Војних судова првог степена и Врховног Војног суда, спадају суђења војним лицима и другим лицима за кривична дјела из чл.116, 118, 119, 120, 121, 124, 135, 136, 201. до 239. Кривичног закона Републике Српске, као и одлучивање у управним споровима, а затим по предлозима за заштиту због незаконитих радњи службених лица у војним органима, ако није обезбијеђена друга судска заштита

и о споровима за накнаду штете коју војна лица на служби у В. Р. С. учине држави у вези са вршењем службе, као и о захтјеву државе за накнаду износа који су исплаћени због незаконитог или неправилног рада тих лица.

Дакле, потраживање по основу радног односа радника на служби у Војсци, а какво својство тужилац има у овом спору, не спада у судску надлежност, већ како је напријед наведено, у надлежност војних органа В. Р. С. чији акти донесени у тим стварима имају правни карактер управног акта против којих након доношења другостепене одлуке поводом жалбе такав акт постаје коначан и против њега се има право на судску заштиту у управном спору подношењем тужбе надлежном суду у смислу одредби чл. 27. и 28. Закона о судовима Републике Српске ("Сл. гласник РС", бр. 111/04 до 37/06).

Правилна примјена одредби чл. 16. ст.1. и 2. ЗПП је захтијевала да се суд огласи ненадлежним, укине спроведне радње у поступку и тужбу одбаци, а не да одлучује у спору одбацивањем тужбе, односно одбијањем тужбеног захтјева, међутим правне посљедице су исте с обзиром да је ревизију изјавио тужилац па због тога није било услова за преиначење побијане пресуде на његову штету (чл. 263. у вези с одредбом чл. 230. ЗПП).

Зато је примјеном одредби чл. 248. ЗПП, одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић